

FİNANSAL DEĞERLENDİRME AÇISINDAN FİNANSAL TABLOLARIN ŞEFFAFLIĞI

Yrd.Doç.Dr. Esin Okay ÖRELER*

ÖZET

Artan globalleşme ve dünyada finansal piyasaların entegrasyonun etkileri yenileyici finansal mekanizmaların gelişimine ihtiyaç duyulması kadar daha çok bilgilendirme olanağı gerekliliğine dikkat çekmektedir. Bu genel anlamda şeffaflığa işaret etmektedir. Şeffaflık çalışmaları gündemde olan ve oldukça derin fakat aynı zamanda çokça araştırılmamış bir alandır. Finansal değerlendirme adına işletmelerin finansal tablolarının sağlıklı hazırlanması prensibi de eklenince şeffaflığın araştırma alanı çok daha genişlemektedir. Bu çalışmada, şeffaflıkta mevcut literatürü incelemekte ve şeffaf finansal tabloların önemini vurgulamakta ve şeffaflık ve finans arasında ilişki kurularak sermaye piyasalarındaki etkinliği sağladığı gösterilmektedir. Finansal bakış açısı ile çalışma, finansal analiz ve finansal istikrarın desteklenmesi açısından şeffaflığın rolü üzerinde durmaktadır. Çalışmada sonuç olarak, özellikle finansal tabloların şeffaflığını kısıtlayan yetersiz yaptırımların olduğu Türkiye’de yasal düzenlenmelerin çerçevesi açısından daha fazla şeffaflık temini için gereken maliyet ve faydaların dağılımının dengelenmesi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: finansal değerlendirme, finansal tablolar, şeffaflık

ABSTRACT

The effect of enhanced globalization and integration of world financial markets as well as growth of innovative financing mechanisms demand a greater scope for disclosure requirements. This context addresses the place of transparency. The study of transparency is increasingly a more topical, broadly relevant, but also more under-researched enterprise. By implementing the health of financial statements for analyzing the companies, the research highlights to the broader context of transparency. This paper reviews the existing literature on transparency and points to emphasis on transparent financial statements and suggests the capital market efficiency by linking transparency to finance. From the finance literature, the study focuses on the role of transparency in promoting greater financial analysis and financial stability. Finally, it emphasizes the need to weigh the costs and benefits of more transparency in designing regulatory policy, especially in Turkey where there is a lack of adequate enforcement that limits transparency in financial statements.

Key Words: financial analysis, financial statements, transparency

* İstanbul Ticaret Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi Bankacılık-Finans Öğretim Üyesi

1. GİRİŞ

Sirketler faaliyet sonuçlarını açıklamak üzere periyodik olarak kamu-yu aydınlatmakla yükümlüdürler. İlgili kesimler şirketlerin açıklanan faaliyet sonuçlarını değerlendirerek çeşitli kararlar almaktadırlar. Hissedarlar, ortaklar, yatırımcılar ve müşteriler bunlardan bazılardır. Öte yandan, bu ilgililerin içinde özellikle işletmelerin faaliyet sonuçlarını gösteren finansal tabloları değerlendirerek analiz eden kreditorler ve birtakım analistler yer almaktadır. Kredi veren kurumlarda ve yatırım firmalarında çalışan finansal analistler, bir şirketin finansal performansı üzerinde etkili olan finansal tablolar ve bilgileri toplayarak analiz etmektedirler. Finansal tablolar bir işletmenin karnesi niteliğindedir. Bu nedenle, işletmelerin gerçekleştirdikleri faaliyetlerin net ekonomik sonuçlarının görüleceği yer finansal tablolarıdır.

Finansal tablolar şirketlerin güçleri ve zayıflıklarını hemen ele verirler ve bu yönleri ile şirketlerin kaderini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Şirketlerin faaliyetleri finansal tablolarını, bu tablolar ise gelecekteki şirket faaliyetlerini belirlemektedirler. Dolayısıyla, finansal tablolar ve şeffaf olması işletmeler için ne kadar önemliyse kamunun aydınlatılması aşamasında da finansal değerlendirmeyi yapacak işletme ilgilileri açısından da aynı derecede önem taşımaktadır. Bu çalışmanın temel amacı özellikle sermaye piyasasına kote edilmiş işletmelerin kamunun aydınlatılmasında kullanılan finansal bilgi kaynakları olan mali tablolarda şeffaflığın ve bunun etkilerinin sermaye piyasası açısından önemini ortaya koymaktır.

2. FİNANSAL TABLOLARDA ŞEFFAFLIK

Şeffaflık ve Sorumluluk Çalışma Grubu raporunda şeffaflık tanımını “mevcut durum, faaliyetler ve kararlar hakkındaki bilginin ulaşılabilir, somut ve anlaşılır olması süreci” olarak yapmıştır¹. Öte yandan, şeffaflık, hesap verebilirlik kavramıyla çok yakından ilgilidir. Esasen, şeffaflıktaki temel amaç kişileri, işletmeleri, piyasaları ya da hükümetleri faaliyetleri ve politikaları dolayısıyla sorumlu tutabilme yaklaşımıdır. Dolayısıyla; şeffaflık “kuruluşlarca, kendilerinin değerlendirilmelerine yönelik ilgili bilginin dağıtılması” olarak tanımlanabilir².

Bu bağlamda, işletmelerin finansal tabloları aracılığı ile yapılan bilgilendirmenin genel amacı, ilgililere yönetimin işletme hedeflerine ulaşmadaki başarısını değerlendirmelerine yardımcı olmaktır. Ancak, burada finansal bilgilerin farklı kişi ya da gruplara iletilmesi hedeflendiğinde bilgilerin kütselliğinden öte kalitesinin önemli bir ölçüt olarak ele alınması gerekmektedir. Bilgilerin gereksinimleri karşılayacak nitelikte olmaları yani, önemli, güvenilir, tarafsız, anlaşılır, zamanlı, tutarlı ve karşılaştırılabilir olması beklenmektedir. Örneğin bir yatırımcı, işletmenin özellikle mali durumu, performans, mülkiyet ve şirketin idaresi dahil, şirketle ilgili bütün maddi konularda doğru ve zamanında bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Bu bilgilerin işletme yöneticisine tarihi bilgi formunda olmasının yanı sıra, yatırımcı için ileriye dönük kararların alınmasında katkıda bulunacağı açıktır. Yatırımcı ancak bu yolla diğer firmalara karşı yatırım fırsatı elde edebilecektir³.

- 1 Working Group on Transparency and Accountability, **Report of the Working Group On Transparency and Accountability**, IMF, October 1998, <http://www.imf.org/external/np/g22/taarep.pdf>
- 2 Ann M. Florini, “Does the Invisible Hand Need a Transparency Glove? The Politics of Transparency”, **Annual World Bank Conference on Development Economics**, April28–30/1999, http://www.worldbank.org/research/abcde/washington_11/pdfs/florini.pdf
- 3 Daniel Zeghal, " Firm Size and the Informational Content of Financial Statements ", **Journal of Financial and Quantitative Analysis**, Vol. 19. No: 3, September, 1984, s. 300.

Şeffaflığın şirketlere yönelik olarak kamu aydınlatma ilkesi⁴ çerçevesindeki amacı ise, şirketlerin gerekli düzenlemelerin yapılması yoluyla bilançolarına düzen, sağlık ve şeffaflık kazandırılmasıdır. Bu anlamda, şirketlerin finansal tablolarına yönelik bilginin dağıtılması sermaye piyasasında etkinlik⁵ sağlamaktadır. Bu, bilginin eşitliği anlamındaki etkinlik bilgi şeffaflığı olarak da adlandırılabilir. Stiglitz'e göre, kamunun yararına olan bilgi akımı önemli düzeyde açık ve şeffaf olmalıdır.⁶ Bilginin şeffaf olabilmesi için, bilginin erişilebilir olması, bilginin ilgili olması ve bilginin nitelikli ve güvenilir olması gerekmektedir. Şeffaflıkta istikrar temin edebilmek için ise, şeffaflıklarının artırılması beklenen şirketlerin talep edilen bilgiyi verme istekliliğine sahip olması ve bilgiyi kullanacak olanların da kabul görmüş standartlara göre bilgiyi sağlayanları değerlendirmek üzere sunulan bilgiyi kullanabilme yetisine sahip olması gerekmektedir.⁷

Şeffaflık, yönetimde son on beş yıldır önemli bir değişim yaratan kurumsal yönetim ilkeleri içinde de yer alan önemli bir kavramdır.⁸ Kurumsal yönetim, şirketlerde "iyi yönetim" olgusu olarak adlandırılmaktadır. Şirket yöneticisinin doğru kararlar alabilmesi, demokratik katılım kanallarının açık olması, şirket yöneticilerinin aldığı kararlardan hissedarlar başta

olmak üzere çıkarları etkilenebilecek herkesin şirket yönetimini denetleyebilmesi ve şirketin keyfilikten uzak; hukuk ve kurallara bağlı olarak kısacası "şeffaf" yönetilmesi olarak değerlendirilmektedir.⁹

İşletmelerde kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması ve çağdaş işletme anlayışının gelebilmesi her alanda olduğu gibi şeffaflık anlamında faydalı sonuçlar doğurmaktadır. Bunu sağlayan reorganizasyon ya da kurumsal yeniden yapılandırmanın başarılı bir şekilde yürütülmesi için en önemli etkenlerden birisi de kurumsal yönetim ve ilkelerinin benimsenmesidir. Bu çerçevede bilgilerin şeffaflık ve bilgi paylaşımı ilkeleri kapsamında zamanında ve doğru olarak sunulmasını zorunlu kılacak ve azınlık hisselerine sahip kişilerin haklarını koruma altına alacak düzenlemeler getirilmesi gerekmektedir.¹⁰

Şeffaflık, temel olarak bir yandan şirketlerin verimlilik ve rekabet edebilirliklerinin artırılması diğer yandan da piyasalarda etkinliği desteklemektedir. Dolayısıyla, şeffaflığın artırılması kamuoyunun çıkarlarına, bilgilendirme ve değerlendirme amaçlarına hizmet etmek bağlamında hem piyasalarda kaynakların daha etkin olarak dağılımı hem de iyi yönetim anlayışının yerleşmesi için gerekli görülmektedir.¹¹

4 OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri Çerçevesinde ve pek çok ülkenin sermaye piyasası düzenlemelerinde yer alan kamu bilgilerini koruma amaçlı oluşturulmuş prensip

5 Etkin çalışan sermaye piyasasında, hisse senedine ilişkin herhangi bir bilgi piyasaya yansıdığında, hisse senedi fiyatları yeni bilgi doğrultusunda değişecektir. Bu nedenle hiçbir hisse senedi sahibi yeni bir bilgi elde etmekle, piyasanın üzerinde bir gelir sağlayamayacaktır.

6 Joseph E. Stiglitz, "On Liberty, the Right to Know, and Public Discourse: The Role of Transparency in Public Life", Oxford Amnesty Lecture, Oxford, 27 Ocak 1999, <http://siteresources.worldbank.org/NEWS/Resources/oxford-amnesty.pdf>

7 Tara Vishwanath, Daniel Kaufman, "Towards Transparency: New Approaches and Their Application to Financial Markets", World Bank Policy Research Working Paper, 1999, http://econ.worldbank.org/files/17914_Transparency.pdf

8 Bakınız: Shleifer, Vishny (1994); Morck, Nakamura (1999); Harm (2000)

9 OECD, Principles of Corporate Governance, 2004, <http://www.oecd.org/dataoecd/32/18/31557724.pdf>

10 Pelin Ataman Erdönmez, "Ekonomik Kriz Sonrası Kurumsal Yeniden Yapılandırma Süreci", **Bankaclar Dergisi**, Sayı 43, 2002, s. 80.

11 Melsa Ararat, "Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık", VI. Türkiye Muhasebe Denetimi Sempozyumu: Globalleşmenin Muhasebe Mesleği Üzerine Etkileri ve Toplum Çıkarlarının Korunması, **ŞMMMO**, Yayın No. 49, İstanbul, 2004, s. 127.

İşletmelerin etik değerlere uyumu, aynı zamanda şeffaflığı ve özellikle finansal bilgilerin tam ve doğru olarak ilgili kesimlere ulaştırılması anlamına gelmektedir. Küreselleşme süreci ile ortaya çıkan uluslararası entegrasyon süreci ülkelerin finansal ve muhasebe sistemlerinin uluslararası genel kabul görmüş finansal ve muhasebe standartlarına uyumlaştırmasını gerektirmekte ve bunun sonucu olarak finansal değerlendirme, finansal bilgiler ve kamunun aydınlatılması açısından ortak standartlara gidilmesini zorunlu kılmaktadır¹². İşletmelerin kamuyu aydınlatma yolunda şeffaf bir politika izlemesi işletme ilgililerinin yanısıra ekonomi bütünü, ekonomik etkinlik ve finansal etkinlik üzerinde de bir etkisi söz konusudur¹³.

Şeffaflığın sağlanmasında kamuoyu bilgilendirmeleri tek başına yeterli görülmemekte, aynı zamanda sıkı muhasebe normlarının oluşturulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Finansal tabloların işletmelerle ilgili olarak topluma güvenilir bilgi vermeleri, bu tabloların doğruluğunu onaylayan ve kamu sorumluluğuna sahip muhasebe meslek mensuplarının mesleki çalışmaları ile sağlanmaktadır¹⁴. Bilginin güvenilir ve karşılaştırılabilir olması, firmaların faaliyetlerinin ve risk profillerinin eşit koşullarda değerlendirilmesine imkan verecek olan etkin kural ve standartlara dayalı muhasebe uygulamalarının olmasıyla yakından ilişkilidir. Bu derece önemli karar ve davranışlara yol açmaları nedeniyle, finansal tablolar sağlıklı ve doğru bir yaklaşımla yapılmalıdır. Bu da sonuçta finansal analiz ve

değerlendirmelerin ilgili kişi ve kuruluşları yanıltmasını önlemek için çok önemlidir¹⁵.

Muhasebe alanında standartların oluşturulması ve bunların kabul görecelik yaygın olarak uygulanmasına yönelik çalışmalar yapan kuruluşların başında IASB¹⁶ gelmektedir. IASB uzun zamandır iş dünyasında finansal raporlama amacıyla dünya çapında kullanılan kurallarda bir birlik ve bütünlük sağlamayı amaçlamakta ve ulusal ve uluslararası muhasebe standartlarını olabildiğince benzer hale getirmek için çalışmaktadır. Basel Bankacılık Gözetim Komitesi de kredi muhasebesi, kredi riskinin açıklanması ve ilgili konularda çalışmalar yapmış ve yapmaktadır¹⁷.

Ne var ki, gelişmiş ülkelerde ve bu ülkelerdeki çok gelişmiş kuruluşlarda dahi muhasebe uygulamalarına dayalı problemlerden kaynaklanan bilgi hatalarını gidermekte yetersiz kalılabilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin çoğunda ise zayıf muhasebe sistemleri nedeniyle şeffaflığın artırılması güçleşmektedir.

3. TÜRKİYE'DE FİNANSAL TABLOLAR VE ŞEFFAFLIK

Türkiye'deki muhasebe sisteminde finansal tablolar ve finansal değerlemeye yönelik çerçeve ve kurallar "Finansal Tabloların Sunuluşu", olarak geçen 1 No'lu Muhasebe Standardı ve "Banka ve Benzeri Finansal Kuruluşların Finansal Tabloların Kamuya Açıklanması" olarak geçen 16 No'lu Muhasebe Standardında düzenlenmiştir¹⁸.

12 Güler Aras, Alövsat Müslümov, "Türkiye'de Muhasebe ve Finansal Yönetim Uygulamalarında Etik Davranışları Etkileyen Faktörlerin Analizi", Türkiye XXI. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu: Muhasebe Uygulamalarında Etik ve Kamuyu Aydınlatma, Muğla 29 Mayıs-2 Haziran 2002, **Marmara Nihad Sayar Yayınları**, 2002, s. 59.

13 Tara Vishwanath, Daniel Kaufman, "Towards Transparency In Finance and Governance", The World Bank Draft, September 1999, <http://www.worldbank.org/wbi/governance/pdf/tarawish.pdf>

14 Masum Türker, Serpil Bostancı, "Finansal Bilgilerin Kamuya Açıklanması ve Muhasebecilerin Sosyal Sorumluluğu", **Türkiye Muhasebe Kongresi Bildirileri**, 11-13 Eylül 1997, İstanbul, 1997, s. 7.

15 Andrew Higson, **Corporate Financial Reporting**, London, 2003, s. 5.

16 Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu

17 Banking International Settlements, **Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework**, June 2004, ss. 113-136.

18 <http://www.turmob.org.tr/tmudesk/tdy1.htm>

Muhasebe sistemi kamu kesiminin bütünü hakkında verileri toplayabilmeli, bu verilerden tablolar üretebilmeli ve bunları kullanıcılara sunabilmelidir. Halbuki, Türkiye'deki muhasebe düzeninin temeli olarak devlet muhasebesi örnek alınabilir ki bu da işletmeler için yerleşmiş bir bakış açısı olarak kabul edilebilir. Devletten işletmelere kadar Türk muhasebe sisteminin yetersizliğe sahip olduğu bilinmektedir. Özellikle finansal tablolar ve raporlama ile muhasebe arasında olması gereken ilişkinin yönü değişmiş "doğru ve tutarlı rapor muhasebeden üretilir" ilkesi bozulmuş, yetersiz oldukları açık olan mevcut raporların bile büyük bir kısmı muhasebe dışındaki kayıt yöntemleri ve veri tabanları ile üretilir olmuştur¹⁹.

Öte yandan, SPK'nun düzenlediği Mali Tablolarda Muhasebe Politikalarının Açıklanması ve Muhasebenin Temel Kavramları Tebliğinde "Tam Açıklama Kavramı"na göre finansal tabloların, bu tablolardan yararlanacak kişi ve kuruluşların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır olması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bu amaçla, finansal tablolarda yer alan bilgilerin tam olarak açıklanması, ayrıca kararları etkileyebilecek ölçüde önemli olan ve gerçekleşme ihtimali olan olayların da belirtilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Türkiye'de işletmeler, finansal tablolarının düzenlenmesi ve sunulmasında, tüm toplumun çıkarlarını gözetmek, bilgileri gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst olarak hazırlayıp sunmakla yükümlüdürler. Tebliğ'de sosyal sorumluluk kavramı olarak ifade edilen bu ilke, muhasebenin ve mali tabloların anlamını ve amacını vurgulamaktadır. İşletmeler finansal tabloları, muhasebenin bu temel kavramları çerçevesinde be-

lirli dönemlerde kamuya açıklamakla yükümlüdürler. Ayrıca hisse senetleri borsada işlem gören işletmeler ise, özel bir durum meydana geldiğinde, bunu SPK'na ve İMKB'na bildirmek zorundadır.²⁰

Türkiye'de finansal tablolara yönelik bu çerçeveye rağmen yine de muhasebe sistemi ve finansal değerlendirme açısından sağlıklı bir düzenin olduğu söylenemez. Nitekim, son yıllarda yaşanan ekonomik krizler sonucunda, Türkiye'de Dünya Bankası ve IMF'nin istekleri çerçevesinde uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu yasal düzenlemelerin yapılması gündeme gelmiştir. SPK ve BDDK ayrı ayrı uluslararası muhasebe standartlarına uyumlu tebliğler yayınlamışlardır. Öte yandan, bankaların yeniden yapılandırılması ve mali bünyelerinin düzeltilmesi ve faaliyetlerinin şeffaflaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bunun yanı sıra, İstanbul Yaklaşımı ile ekonomiye katma değer yarattığına inanılan ve finansal darboğaz yaşayan üretici firmaların, fon yaratma kabiliyetleri de dikkate alınarak alacaklı kuruluşlarca uygun görülecek makul bir süreç içerisinde ve makul koşullarla, katma değer yaratmaya devam etmeleri ve öngörülen süre içerisinde mali kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine olanak sağlanarak hem reel sektörlere hem de mali sektörün bilançolarına düzen, sağlık ve şeffaflık kazandırılması amaçlanmıştır²¹.

Ancak halen görülen, Türkiye'nin finansal tablolara yönelik daha çok düzenlemeye gitmesi gerekmektedir. Zira yapılan çalışmalar şeffaflığı temin etmekte yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'de muhasebe ve finans uygulamalarında uluslararası standartlara uygun etik ilke ve kuralların oluşturulmasının sağlanması ve muhasebe mensuplarının da bu kurallara uy-

19 Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü, Devlet Muhasebesinde Reform Çalışmaları, <http://www.muhasebat.gov.tr/muhasebe/mesaj.asp>

20 SPK, Seri XI., 1 No'lu Tebliğ

21 Erdönmez, A.g.m., 2002, s. 77.

maları konusunda gerekli altyapının düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.

4. SONUÇ

Son on yıl içinde yaşanan gelişmeler ve özellikle krizlerden sonra, kamunun bilgilendirilmesi konusunda ülkelerin tercihlerinin daha fazla açıklık ve şeffaflık sağlanması yönünde olduğunu göstermektedir. Varılan sonuca göre, güçlü bir kurumsal altyapıya sahip olmayan ülke piyasalarının global piyasalarla entegrasyonu yalnızca o ülke ekonomisine değil aynı zamanda global ekonomiye de zarar vermektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri de finansal şeffaflık yetersizliğidir. Finansal tablolar şirketler ile finansal piyasalar arasında bir köprü oluşturmaktadır. Şeffaf, güvenilir ve karşılaştırılabilir bilgi, piyasa oyuncularının doğru zamanda doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır. Şirketlerin finansal performansları hakkında zamanında bilgi alınması problemlerin daha ilk aşamalarda çözümlenmesine olanak verecektir.

Şeffaflığın artırılması, kamuoyu bilgilen dirmesi ve uluslararası muhasebe standartlarının geliştirilmesinde asıl görevli olan IASB, IFAC²² ve muhasebe kuruluşları²³ yanı sıra UNCTAD²⁴, IOSCO²⁵, IMF²⁶, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar önemli rol oynamakta ve bu yönde de önemli gayretler üstlenmişlerdir. Ancak konunun diğer boyutu ise geliştirilen bu standartların uygulanmasının sağlanması ve izlenmesidir. Gelişmekte olan ülkelerdeki finansal reformların en önemli boyutunun şeffaflığın artırılmasına yönelik standartların benimsenmesi olduğu konusunda uluslararası kuruluşların rehberlik etmeleri gerekmektedir. Türkiye’de de şeffaflığın ve özellikle finansal tabloların önündeki kısıtlamaların azaltılabilmesi yönündeki çalışmaların arttırılması çok önemlidir. Türkiye, yaşanan krizler sonrası, finansal düzenini istikrara kavuşturabilmek için sistemden gelen sektörlere işletmelere ve finansal tablolara kadar uzanan şeffaflık sorununu çözmelidir.

22 Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu

23 Örneğin Türkiye’de, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu; Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Müşavirler Odası Birliği

24 Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı

25 Uluslararası Borsalar Birliği

26 Uluslararası Para Fonu

KAYNAKÇA

Ararat Melsa, "Kurumsal Yönetim ve Şeffaflık", VI. Türkiye Muhasebe Denetimi Sempozyumu: Globalleşmenin Muhasebe Mesleği Üzerine Etkileri ve Toplum Çıkarlarının Korunması, **İSMMMO**, Yayın No. 49, İstanbul, 2004.

Aras Güler, Alövsat Müslümov, "Türkiye'de Muhasebe ve Finansal Yönetim Uygulamalarında Etik Davranışları Etkileyen Faktörlerin Analizi", Türkiye XXI. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu: Muhasebe Uygulamalarında Etik ve Kamuyu Aydınlatma, Muğla 29 Mayıs-2 Haziran 2002, **Marmara Nihad Sayar Yayınları**, 2002.

Banking International Settlements, **Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework**, June 2004.

Erdönmez Pelin Ataman, "Ekonomik Kriz Sonrası Kurumsal Yeniden Yapılandırma Süreci", **Bankacılar Dergisi**, Sayı. 43, 2002.

Florini Ann M., "Does the Invisible Hand Need a Transparency Glove? The Politics of Transparency", **Annual World Bank Conference on Development Economics**, April 28-30 1999, http://www.worldbank.org/research/abcde/washington_11/pdfs/florini.pdf

Harm Christian, "The Limits of Corporate Governance: An Examination of Manager-Shareholder Problem", September 2000,

http://esnie.u-paris10.fr/pdf/textes_2003/harm_Manager-Shareholder%20Conflict.pdf

Higson Andrew, **Corporate Financial Reporting**, London, 2003.

Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü, Devlet Muhasebesinde Reform Çalışmaları, <http://www.muhasibat.gov.tr/muhasebe/mesaj.asp>

Morck Randall, M. Nakamura, Japanese Corporate Governance and Macroeconomic Problems, **Harvard University Press**, 1999.

OECD, **Principles of Corporate Governance**, 2004, <http://www.oecd.org/dataoecd/32/18/31557724.pdf>

Shleifer A, R. A. Vishny, "Survey On Corporate Governance", **NBER Working Paper**, No. 5554, 1994

SPK, Seri XI., 1 No'lu Tebliğ

Stiglitz Joseph E., "On Liberty, the Right to Know, and Public Discourse: The Role of Transparency in Public Life", **Oxford Amnesty Lecture**, Oxford, 27 Ocak 1999, <http://siteresources.worldbank.org/NEWS/Resources/oxford-amnesty.pdf>

SPK, Seri XI., 1 No'lu Tebliğ

TURMOB, <http://www.turmob.org.tr/tmudesk/tdy1.htm>

Türker Masum, Serpil Bostancı, "Finansal Bilgilerin Kamuya Açıklanması ve Muhasebecilerin Sosyal Sorumluluğu", **Türkiye Muhasebe Kongresi Bildirileri**, 11-13 Eylül 1997, İstanbul, 1997.

Vishwanath Tara, Daniel Kaufman, "Towards Transparency: New Approaches and Their Application to Financial Markets", **World Bank Policy Research Working Paper**, 1999, http://econ.worldbank.org/files/17914_Transparency.pdf

Vishwanath Tara, Daniel Kaufman, "Towards Transparency In Finance and Governance", The World Bank Draft, September 1999, <http://www.worldbank.org/wbi/governance/pdf/tarawish.pdf>

Working Group on Transparency and Accountability, **Report of the Working Group On Transparency and Accountability**, IMF, October 1998, <http://www.imf.org/external/np/g22/taarep.pdf>

Zeghal Daniel, " Firm Size and the Informational Content of Financial Statements ", **Journal of Financial and Quantitative Analysis**, Vol. 19. No: 3, September, 1984.

